Evenki

L'**evenki** és una llengua de la família de llengües manxú-tungús parlada per unes 40.000 persones (els evenkis) a Rússia, la Xina i Mongòlia. S'escriu amb caràcters mongols i ciríl·lic.

És parlat pels evenkis de Rússia, Mongòlia, i la República Popular de la Xina. D'acord amb el cens rus de 2002 té 7.584 parlants.

El vocabulari bàsic i els morfemes d'inflexió no tenen gairebé res en comú amb el mongol i el turc, amb els quals sovint són agrupats. A algunes àrees són fortes les influències del iacut i el buriat. La influència del rus és aclaparadora (el 1979, el 75,2% dels evenkis parlava rus, i augmentà al 92,7% el 2002). L'evenki varia considerablement en els seus dialectes, que són dividits en tres grups grans: septentrional, meridional i oriental. Són dividits en parles més petites. L'escriptura es fa en alfabet ciríl·lic creat el 1920 per als evenkis de la Unió Soviètica. A la Xina, l'evenki és escrit en alfabet mongol o en alfabet llatí.[1]

Evenki

Эвэнки *Ėvėnki*

Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
Parlants nadius	27.500 (1999)
Parlat a	Rússia, República Popular de la Xina, Mongòlia
Oficial a	Mongòlia Interior i Heilongjiang a la Xina; Província de Selenge a Mongòlia; Territori de Krasnoiarsk a Rússia (antic districte d'Evènkia)
Autòcton de	evenkis, Heilongjiang i Xinjiang
Classificació lingüística	
llengües nostràtiques llengües altaiques llengües manxú-tungús	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet ciríl·lic, alfabet mongol tradicional i Evenki alphabet (en)
Codis	
ISO 639-2	evn
ISO 639-3	evn (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=evn)
Glottolog	even1259 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/even1259)
Linguasphere	44-CAA-b (http://www.hortensj-garden.org/index.php?tnc=1&tr=lsr&nid=44-CAA-b)
Ethnologue.com	evn (http://www.ethnologue.com/language/evn)
UNESCO	495 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-495.html)
IETF	evn
Endangeredlanguages.com	1186 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/1186)

Característiques

La seva parla es caracteritza per:

- Harmonia vocàlica en vocals *e* i *i* (o *a* i *u* palatals) poden concordar amb posteriors (*a*, *o* i *u* velars)
- El nominatiu no necessita un sufix especial
- El genitiu –n i col·locació inversa, com *mini akini oror* (els rens del meu germà).
- L'objecte pot seguir el predicat, com a *bi bakûc'an xögdynowo orommo* (jo posseeixo un ren gran).
- La *p protoaltaica que en manxú i en turc i mongol passa a F desapareix.

Literatura

Es va desenvolupar a l'antiga URSS, i entre els més destacats hi ha A. M. Salatkin (1908-1943), A. N. Platonov (1912-1939), G. Ja Chindov, (1915-1970), amb *Garpanindia* (1939), A. Nemtushkin (1938), I. M. Udygi (1930) i V.D. Lorgaktojev (1934).

Referències

- Bulatova, Nadezhda & Grenoble, Lenore. 1999. *Evenki*, Lincom Europa, Munich, ISBN 3895862223
- Nedjalkov, Igor. 1997. *Evenki*, Routledge, London, ISBN 0415026407

1. «Courses: Department of Central Eurasian Studies (http://www.indiana.edu/~ceus/u520-evenki-grammar-kara.html)».